

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Att.: swpo@ens.dk og hlbn@ens.dk

Biogas Danmark

Vesterbrogade 4A, 4. sal
1620 København V

12. december 2025

Lov om ændring af lov om gasforsyning (Gennemførelse af EU's brint- og gasmarkeds pakke)

Energistyrelsen har udsendt udkast til ovennævnte bekendtgørelse i høring, J. nr. 2024-13193.

Biogas Danmark, der repræsenterer stort set alle danske producenter af biogas og herunder opgraderet biogas (biometan), har følgende bemærkninger til forslaget om ændring af gasforsyningsloven m.fl. i forbindelse med implementeringen af EU's brint- og gasmarkeds pakke.

Generelle bemærkninger.

Branchen deler ambitionen om et grønnere og mere forsynings sikkert energisystem, hvor både et nyt brintsystem og en øget levering af grønne gasser til metangasnettet skal spille væsentlige roller. Det er imidlertid afgørende, at de nye rammer, som lovændringen medfører, ikke utilsigtet bliver en bremse for at udnytte det store potentiale for at levere yderligere biometan til gasnettet. Biometan er i dag den eneste grønne gas, der produceres og anvendes i større skala, og som allerede leverer betydelige bidrag til klimamål, forsynings sikkerhed og cirkulær økonomi.

Biogas Danmark skal udtrykke en dyb bekymring for, at lovændringen vil føre til en markant opbremsning i udviklingen af ny biometanproduktion, da lovforslaget grundlæggende ændrer rammerne for brugen af gasnettet samt vilkårene for tilslutning og adgang for biometanproducenter.

Da der er tale om bemyndigelseslovgivning, kan konsekvenserne ikke vurderes uden at kende indholdet i de bekendtgørelser, som ministeren bemyndiges til at udstede. Det er derfor meget vigtigt, at der foreligger udkast til disse bekendtgørelser i forbindelse med lovbehandlingen.

Biogas Danmark er uenig i vurderingen af, at lovforslaget ikke vil have negative konsekvenser – ikke blot for klimaet, men også for de politiske ambitioner i den politiske aftale om grøn trepart og målsætningen om et 100 pct. grønt gasforbrug i 2030, og dermed også for forsynings sikkerheden. Stort set alle de foreslåede lovændringer vedrørende metangasnettet er begrænsende og fordyrer adgangen til nettet. Det skaber desuden investorusikkerhed for både ny tilslutning og eksisterende biometananlægs adgang til gasnettet. De foreslåede Lovændringer vil derfor naturligt få negative konsekvenser på alle ovennævnte områder.

Manglende investeringer i ny biometanproduktion samt reduceret adgang for eksisterende anlæg vil mindske fortrængningen af naturgas i gasnettet og dermed udskyde det såkaldte grønne gaskryds – til skade for klimaet og forsynings sikkerheden. Begrænsninger i adgangen til det vidt forgrenede distributionsnet vil også undergrave intentionerne i treparts aftalen, der har som mål at reducere både landbrugets udledning af klimagasser og kvælstof til vandmiljøet. Biogasanlæg er et helt centralt redskab for husdyrproducenterne til at reducere udledningerne og undgå stigende CO₂-afgifter.

På den baggrund opfordrer Biogas Danmark til, at lovforslaget justeres, så:

1. investorer i biometanproduktion sikres langsigtet og forudsigelig adgang til gasnettet, herunder ret til erstatning, når adgangen reduceres markant eller afbrydes. Dette er nødvendigt for at sikre investeringssikkerhed
2. tilslutningsomkostninger og drift fortsat fordeles ud fra et politisk hensyn om at udfase naturgas og styrke forsyningssikkerheden ved at udnytte det store potentiale i restbiomasse i Danmark til produktion af biogas og biometan
3. man undgår krydssubsidiering ved at opstramme kravene til horisontal økonomisk adskillelse hos netselskaberne, så indtægter bruges samme sted, som de kommer fra
4. kriterier for, hvilke brugerforhold der skal indgå i netselskabernes rentabilitetsafgørelser, fastlægges direkte i lovteksten
5. en overgangsordning sikrer, at lovændringen ikke får tilbagevirkende kraft for investeringer, der allerede er foretaget i projektudvikling, jordkøb m.m. Projektudviklere, der har investeret på baggrund af tilsagn om tilslutningspunkt og prisoverslag fra netselskaberne, skal have disse betingelser fastfrosset gennem myndighedsgodkendelser og frem til endelig nettilslutningskontrakt
6. netselskabernes monopol på myndighedsgodkendelser og etablering af tilslutningsanlæg ophæves, så projektere selv kan vælge at gennemføre myndighedsprocesser og etablere tilslutningsanlæg frem til tilslutningspunktet.

Uddybende bemærkninger

Adgang til gasnettet (s. 47)

Lovforslaget lægger op til markante ændringer i betingelserne for tilslutning og adgang til gassystemet ved at give netselskaberne hjemmel til at afvise tilslutning til gasnettet.

Hidtil har det været helt afgørende for udbygningen af biometanproduktionen, at projektere fra begyndelsen har kunnet regne med, at **teknisk kapacitet** fortolket som **fysisk kapacitet** var den eneste begrænsning. Hvis der var fysisk kapacitet til at tilslutte, var adgang til gasnettet sikret – uanset om der på det tidspunkt var tilstrækkeligt aftag af gas i distributionsnettet. Det er derfor med gældende ret netselskabernes ansvar at sikre de nødvendige netforstærkninger, enten for at fordele gassen til forbrugerne eller for at føre den til gaslagrene til gavn for forsyningssikkerheden.

Med lovforslaget ændres dette fundamentalt. Netselskaberne kan nu afvise nye tilslutninger med henvisning til manglende kapacitet – ikke alene ud fra et fysisk kapacitetsbegreb, men også ud fra lokale aftagsmuligheder. Forhold, der hidtil har udløst netforstærkning, eksempelvis kompressor anlæg eller nye fordelingsledninger, kan således fremover i stedet føre til afvisning af såvel tilslutning som aftag af biometan fra nettilsluttede biometanproducenter.

Denne nye usikkerhed om tilslutnings- og adgangsforholdene vil begrænse investorinteressen betydeligt – både i forhold til udviklingen af nye biometanprojekter og i forbindelse med udvidelser af eksisterende anlæg, som alle med lovforslaget kan risikere både at få reduceret adgang og helt at blive frakoblet i fremtiden.

Krav og kriterier for netforstærkning (s. 67)

Det er positivt, at loven fortsat præciserer, at netselskaberne – når der ikke er tale om tilpasningsnet – skal gennemføre netforstærkninger, når biometan ellers ville blive afvist.

Men samtidig kan netselskaberne stadig afvise både tilslutning og netforstærkning på baggrund af en række uklare betingelser, herunder krav om rentabilitet. Det fremgår ikke af lovudkastet, for hvilke parter denne rentabilitet skal beregnes, herunder om den også omfatter rentabilitet for biometanproducenten. Rentabilitet er nævnt både ved udpegning af systemtilpasningsområder, ved afvisning af tilslutning og netforstærkning, der ellers kunne afværge en afvisning af metan.

Lovforslaget henviser til, at ministeren kan fastlægge rentabilitetskriterier i fremtidige bekendtgørelser. Manglende overordnet afklaring af, hvilke parter, der er omfattet skaber imidlertid betydelig uklarhed og har dermed en hæmmende effekt på udviklingen, da usikkerheden for investorer og projektudviklere bliver meget stor.

Lovteksten bør derfor præcisere, at rentabilitetsberegningerne ikke alene skal omfatte netselskabets økonomi, men også økonomien for alle berørte parter. Dette gælder særligt, når der besluttet eller planlægges nedlukning af et systemtilpasningsnet, afvisning af tilslutning eller afvisning af netforstærkning, som vil begrænse biometans adgang til gasnettet.

Derudover bør det i vurderingen af en eventuel nedlukning indgå, om området er et af Danmarks biomasseintensive områder med betydeligt potentiale for biometanproduktion via husdyrgødning, græs eller andre biomasser, samt afledte konsekvenser i forhold til den grønne trepart, hvis der ikke kan etableres ny biogasproduktion i det konkrete område.

Overgangsordning for at sikre retssikkerheden

Lovændringer bør ikke ramme de mange projektudviklere, der på baggrund af betingelser for nettilslutning, oplyst skriftligt fra netselskaberne inden lovændringens gennemførelse, har investeret massivt i projektudvikling, grundkøb m.m. Derfor bør skriftlige indgåede kontrakter om nettilslutningspunkt samt tilslutningsomkostninger, som er oplyst før lovens og bekendtgørelsernes ikrafttræden, ikke kunne ændres for disse aktører.

Reduktion i tilslutningstider og -omkostninger

Tilslutningsomkostninger såvel som tidsforløb til sagsbehandling og fysisk udførelse opleves af markedets aktører som ekstremt langsomme og dyre når netselskabernes står for myndighedsgodkendelser, arealerhvervelse, udførelse af tilslutningsanlæggets rørføring og kompressor anlæg. Derfor bør lovændringen og de senere bekendtgørelser åbne op for, at biometanleverandørerne selv kan udføre disse opgaver for egen regning og risiko. Dette skal selvfølgelig leve op til både netselskabernes og de involverede myndigheders krav. Projektudviklerne har overfor Biogas Danmark understreget, at dette vil give mulighed for væsentlig såvel tidsmæssig som økonomisk gevinst.

Samspelet med brint uden krydssubsidiering

Biogas Danmark vil gerne understrege, at udviklingen af brint er vigtig for den grønne omstilling og at flest mulige synergier skal realiseres, for eksempel fælles rør traceer m.m., men det er vigtigt, at der ikke sker en krydssubsidiering fra metangaskunderne til de fremtidige (tyske) brintkunder. Horizontal adskillelse bør føres helt ind til netselskabernes egenkapital, så indirekte subsidiering undgås ved at midler opkrævet fra metangaskunderne, der tilføjes netselskabernes egenkapital, også anvendes til aktiviteter, der har fokus på det net, hvor midlerne stammer fra. Som var der tale om to forskellige selskaber.

Lovforslaget berører muligheden for, at dele af metangasnettet kan overgå til at blive del af det nye brintnet. Dette er fornuftigt, hvor der er tale om, at metangasnet står overfor nedlægning. Men i områder, hvor det giver negative økonomiske markedsæssige eller tekniske konsekvenser for metanettes brugerne, skal metangasnettes brugere kompenseres for dette. Herunder overførsel af restgæld på de aktiver, der overdrages.

Afsluttende bemærkninger

Biogas Danmark står naturligvis til rådighed for at uddybe ovenstående, og vil selvfølgelig stille sit branchekendskab til rådighed når ministeren skal udmønte de mange bemyndigelser i operationelle bekendtgørelser for metangasområdet.

Med venlig hilsen

Lars Kaspersen

+45 2272 5834

laka@biogas.dk